

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petih vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati petih vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — Slovenski Narod veča mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.-. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Smetanova 44/1. — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strussmayerjeva ulica 1, telefon št. 63, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.851.

Habsburžani nikdar več! Gotovi krogi v Evropi bi zopet radi spravili na dnevni red vprašanje povratka Habsburžanov — Intrige se zopet pletejo v Rimu Stališče velesil

Pariz, 17. avgusta. r. Se prej, predno se je razčistila situacija, ustvarjena po poslednjih dogodkih na Dunaju, se poizkuša z gotove strani izzvati nova vznemirjenja z obnovo načrtovanja povratku Habsburžanov. Že nekaj časa sem se v evropskem tisku sistematično pojavljalo vesti, ki imajo očividno za edini cilj, da se zopet spravi na dnevni red razprava o povratku Otona Habsburškega na Dunaj.

Vse do zadnjega te vesti niso pridrle v francoskem tisku. V sinočnjem »Tempsu« pa je objavljeno zelo značilno poročilo iz Bruslja, a že današnji jutranjki objavljajo še značilnejšo vest iz Rima.

»Temps« v svojem poročilu demantira netočne vesti, ki so krožile v zadnjem času v enem delu svetovnega časopisa in objavljajo točne podatke o življenju, gibanju in nehanju bivšega cesarice Zite in njenih otrok. List pravi, da bi bil princ Otonu zabranjen povratak v Belgijo samo v primeru, če bi ob kakem puču šel na Dunaj, pa bil zaradi neuspeha zopet prisiljen iskati zatočišče izven Avstrije. Takšno je stališče, ki ga je zavzela belgijska vlada napram vsem pretendantom in politikom, ki so pribežali na belgijsko ozemlje. »Temps« nato nadaljuje:

V zadnjih 14 dneh sta bivša cesarica in njen sin pozorno zasledovala dogodke v Avstriji. Vzdruževala sta mnogostevilne zveze s svojimi prijatelji na Dunaju, zlasti z nadvojvodo Evzenom, kateremu je bil pred tremi meseci dovoljen povratak v Avstrijo ter z dr. Wisnerjem, šefom avstrijske legitimistične organizacije. V zadnjem času je tudi Oton mnogo delal s svojo materjo in s svojimi tamniki. V ostalem je pa slej ko prej še vedno bivša cesarica glavni vodja Habsburžanov. Ona sama vodi vsa pogajanja o restavraciji Habsburžanov.

Četudi že ti pojavi sami po sebi zahtevajo, da se jih ne prezira, dobivajo šele v zvezi z ostalimi vestmi, ki so se pojavile zadnje dni, pravi pomen. Zitiine hčerke Adelajda, Šarlota in Elizabeta so v gosteh pri Bourbonjskem princu v vili Pianore v Italiji, a v par dneh nameravata odpotovati tja tudi Zita in Oton. Zita misli pri tej priliki potovati tudi v Rim in zatrjuje se, da se bodo tedaj vršili sestanki med Zito, Otonom, Mussolinijem in avstrijskim kancelarjem Schuschniggom. Po informacijah iz Rima se tudi avstrijska vlada v glavnem ne bi več protivila povratku Habsburžanov.

Kljub zatrdilom, da Italija ni izpremenila svojega stališča v habsburškem vprašanju, poroča agencija Havas, da se v nekaterih evropskih krogih resno misli na povratak Habsburžanov na avstrijski prestol, in da se v tem pravcu dela mnogo aktivnejše, nego pa se more na prvi pogled misliti. Izgleda, da so pristajali Habsburžanov celo v Franciji našli ljudi, ki so razpoloženi za tako rešitev avstrijskega vprašanja. Zato je zelo značilno, na kakšen način so nekateri francoski listi objavili Havasovo poročilo. Nekateri listi so objavili pri tej priliki posebej v to svrhu dostavljene jim najnovejše fotografije Otona Habsburškega. Drugi so zopet v naslovih pokazali, da restavracije Habsburžanov ne smatrajo za docela izključene. »Echo de Paris« na primer je objavil poročilo pod naslovom: Eventualna restavracija Habsburžanov.

Avstrijski legitimisti si na vse načine prizadevajo, da izkoristijo sedanji težavni položaj Avstrije in skrb, ki jo je avstrijski problem izzval v evropski javnosti zaradi nevarnosti italijanskega ali nemškega »anšlusa«. Zdi se celo, da se jim je posrečilo prepričati gotove kroge, da bi bil povratak mladega Habsburžana najboljša rešitev in zaščita proti vsakemu »anšlusu«, ki ga nihče v Evropi ne želi.

Z uradne strani pa zatrjujejo, da francoska vlada ni niti najmanj razpoložena za tako rešitev avstrijskega problema. Četudi »anšlus« predstavlja za Francijo mnogo večjo nevarnost, nego povratak Habsburžanov, ker je Franciji predvsem na tem, da prepreči okrepitev Nemčije, smatra, da bi bila taka rešitev prav tako škodljiva in usodna, kakor »anšlus«. Navedeno francosko javno mnenje ogo-

čeno nastopa proti vsakemu poizkusu obnove habsburškega režima. Iz celokupnih razprav o odgovornosti za svetovno vojno je po njihovem mnenju jasno, da so vojno v največji meri zakrivali Habsburžani in Hohenzollernci. Sedaj, 20 let po vojni, pa naj bi se jim

Oton Habsburški, ki ga hočejo po vsej sili napraviti za avstro-ogrškega cesarja

zopet omogočil povratak na oblast, da bi izzvali novo vojno, v času, ko ves svet želi samo miru in ko so vsi naporji usmerjeni na okrepitev miru in omiljenje posledic vojne. Reševati avstrijsko vprašanje z restavracijo Habsburžanov bi pomenilo postaviti Evropo na glavo. Povratak Otona Habsburškega bi ne samo ničesar ne rešil, marveč bi znova sprožil nešteto vprašani, ki se morajo smatrati že za rešena.

Obnova vojaške zveze med Francijo in Anglijo

Pogodba bo podpisana te dni na sestanku med Lebrunom in Baldwinom v francoskem trdnjavnem pasu

London, 17. avgusta. r. Tukajšnji listi poročajo, da se bo vršil te dni sestanek predsednika francoske republike Lebruna s podpredsednikom angleške vlade Baldwinom. Sestala se bosta v Mercy le Hautu v Lotaringiji. Ta kraj se smatra kot središče francoske trdnjavske cone. Baldwin se že par dni muči v francoskem trdnjavnem pasu, in si z velikim zanimanjem ogleduje francoske obmejne utrdbe. Na sestanku med Lebrunom in Baldwinom bo po informacijah v londonskih diplomatskih krogih končno veljavno podpisana pogodba o francosko-angleški vojaški zvezi. »Daily Herald« naglašja, da potrjuje točnost teh informacij že samo dejstvo, da so Francozi dovolili namestniku predsednika angleške vlade ogled trdnjav in drugih utrdb, ki jih sicer čuvajo v najstrožji tajnosti. List piše dalje, da je obnova vojaške zveze med Anglijo in Francijo največjega pomena za ohranitev miru v Evropi, velike važnosti pa tudi za Anglijo samo, ki ima na ta način najzanesljivejšo oporo in obrambo proti napadom s celne.

Francosko-ruski pakt

Odgovor na nemški in poljski odpor proti vzhodnemu varnostnemu paktu

Pariz, 17. avgusta. AA. Po vesteh ameriškega lista »New York Herald«, ki so jih ponatiskali angleški in francoski listi in ki jo prinaša tudi Havas, kaže, da bo v kratkem med Sovjetsko Rusijo in Francijo podpisan vojaško obrambni pakt z naslovom »Pakt o medsebojni pomoči«.

Pakt bosta podpisala v Ženevi septembra meseca sovjetski komisar za zunanje zadeve Maksim Litvinov in

francoski zunanji minister Louis Barthou.

Pred podpisom tega obrambnega pakta vstopi Sovjetska Rusija v Društvo narodov. Angleški uradni krogi smatrajo, da je podpis takega obrambnega pakta med Francijo in Sovjetsko Rusijo nadvse verjeten in da bi tega pakta ne bilo, če bi Nemčija in Poljska pristopili k vzhodnemu paktu sedmih držav.

Rintelena so hoteli umoriti

Pariz, 17. avgusta. AA. Havas poroča iz Londona: Sorodnik bivšega avstrijskega poslanika v Rimu kapetan Rintelen je poslal angleškemu listu »Daily Telegraph« odprto pismo, v katerem trdi, da so vesti o samomoru njegovega sorodnika netočne in da so na

dr. Rintelena v resnici napravili atentat. Zaenkrat ne morem ugotoviti, pravi kapetan Rintelen dalje, kdo je organiziral atentat, pribijam pa, da dr. Rintelen ni bil zapleten v avstrijski prevrat in da ni imel nobene zveze z umorom zveznega kancelarja dr. Dollfussa. Prav tako ni sestavljal nobene ministrske liste, ki naj bi prišla na oblast po smrti pokojnega kancelarja dr. Dollfussa.

Dr. Schuschnigg je slovenske krvi

Njegov stari oče je bil še zaveden Slovenec in eden izmed voditeljev narodnega pokreta na Koroškem

Celovec, 17. avgusta. r. V tukajšnjih krogih se mnogo razpravlja o sedanjem avstrijskem zveznem kancelarju dr. Schuschnigg, o njegovih starših in o njegovem poreku. Ze ime samo kaže, da je kancelar dr. Schuschnigg

popolnoma slovenskega plemena. Njegov stari oče je bil še pravi slovenski sušnik. Bil je ugleden posestnik in kmet v bližini sedanje avstrijsko-jugoslovenske meje. Njegov dom je bil po vsej Koroški znan kot prava slovenska trdnjava, v katero so zaman butali valovi pangermanstva. Poznali pa so ga ne le kot zavednega Slovenca, marveč tudi kot vzornega gospodarja, h katere-

mu se je zlasti mlajši rod hotel učiti. V sušnikovi hiši je vladalo blagostanje. Kot pameten gospodar in skrben oče pa je hotel poskrbeti tudi za primerno izobrazbo svojih otrok. Kot prava slovenska grča jih je imel cel tucat. Šest sinov je poslal v šole in to ga je upropastilo v gospodarskem in narodnem pogledu. Šolanje je bilo tudi takrat že drago in predno so vsi sinovi dovrišli študije, je moral zadnji rep iz leva in nazadnje je bil stari sušnik prisiljen prodati celo posestvo. Nastanil se je s svojo ženo v Pliberku, kjer ga je vsa okolica poznala kot ljubeznivega in ustrezljivega starčka. Vsakomur je pomagala, če je le mogel in še danes se ga starejši ljudje radi spominjajo kot gospoda z dolgo sivo brado, ki se je vedno podpisoval kot pristno slovenski sušnik. Nemcem je bil seveda trn v peti in v splošno so ga nazivali »der windische Minister aus Bleiburg«. Njegove otroke pa je nemška šola odtujala od rodne jezika, vsi po vrsti so se ponemčili in sedanji avstrijski kancelar se, kakor že njegov v šoli ponemčeni oče, podpisuje »pristno« nemško Schuschnigg! Nekaj malega sicer še zna slovensko, govorniki pa ne mara več. Koroški Slovenci nimajo od njega nič dobrega pričakovati, kajti janičar je bil vedno hujši od Turka.

„Japoncev se ne bojimo“

Izjava poveljnika ruske severne armade — Rusija lahko postavi armado 19 milijonov najmodernejše oboroženih vojakov

Varšava, 17. avgusta. č. »Ilustrowani Kurier Kodzenni« objavlja intervju z bivšim sovjetskim komisarjem za vojno in sedanjim poveljnikom ruske severne armade Trockim ki je izjavil o vojaški pripravljenosti Rusije med drugim:

»Trdno sem prepričan, da je vojna med Rusijo in Japonsko neizogibna. Toda naša severna armada je zelo močna. 900.000 vojakov imamo stalno pod orožjem. Vsako leto imamo po 900.000 novih rekrutov, tako da bi mogli v primeru mobilizacije postaviti pod orožje 16 milijonov ljudi. Imamo nad 13 milijonov bajonetov, nad 10.000 topov, 300 bombnih in 3000 drugih vojnihi letal. Stvarno stanje ruske vojske je 287 pešpolkov, 79 konjeniških polkov, 123 polkov raznih vrst specialnega orožja, 150 baterij, šest oklopnih vlakov, 300 tankov in 10 polkov za kemično vojno. V skrajnem primeru lahko postavimo armado, ki bo štela 18 milijonov moderno oboroženih vojakov. Vojne si ne želimo, a Japoncev se tudi ne bojimo.«

Japonske provokacije

Pariz, 17. avgusta. AA. Agencija Tas v Moskvi poroča iz Habarovska: V noči med 13. in 14. avgustom so aretirali številne osebe na vodilnih mestih vzhodno-kitajske železnice. Med aretiranci je tudi 19 sovjetskih državljanov. Vsi so načelniki največjih postaj na tej železnici. Sodijo, da gre s temi aretacijami za prestizh na predstoječa pogajanja o vzhodno-kitajski železnici.

Moskva, 17. avgusta. AA. Tas poroča iz Harbina, da je vodstvo vzhodno-kitajske železnice izdalo odlok, s katerim omejuje promet s tovornimi vozovi. Ta ukrep bo oviral prehrano železniških uslužbencev te proge, ki so sovjetski državljani. Zdrav-

stveno stanje ruskega državljanja in pomočnika postajenačelnika Holona, ki že 10 dni gladaje, da s tem protestira proti svoji neutemeljeni aretaciji, je nevarno

Moskva, 17. avgusta. r. V tukajšnjih krogih z največjim vznemirjenjem zasledujejo razvoj dogodkov na Daljnem vzhodu. Japonci vsakodnevno provocirajo nove incidente, želeč dolbiti povod za oborožen konflikt. Tako tobičajo v Moskvi tudi aretacijo sovjetskih železniških uradnikov na vzhodno-kitajski železnici. Doznava pa se, da nameravajo Japonci proglasiti vojno stanje vzdolž vse železniške proge, da bi se je mogli na ta način polastiti. Pogajanja za odkup so se razbila, a Japoncem je iz vojaških razlogov ta železniška proga nujno potrebna. Sovjetski poslanik je vložil proti takemu postopanju japonskih in mandžurskih oblasti energičen protest, ki pa seveda ne bo imel nobenega uspeha. Japonci so sedaj sklenili poslati v Mandžurijo en milijon japonskih kolonistov. Naseljeni bodo predvsem vzdolž sovjetske meje. V moskovskih krogih zatrjujejo, da gre v resnici za japonske vojske, ki bodo pod krinko kolonistov pripravljali na meji, da v danem trenutku nastopijo.

Pariz, 17. avgusta. AA. Listi posevčajo napetosti med Sovjetsko Rusijo in Japonško veliko pozornost

»Ouvreur« pravi, da Sovjetska Rusija za Francijo ni toliko zaveznica, kakor je slika ki dela za mir. Zato je treba motriti razvoj krize na Daljnem vzhodu z veliko pozornostjo.

»Le Journal« ugotavlja, da so odnošaji med Sovjetsko Rusijo in Japonsko pač napeti, da pa je težko doznati, kaj bi obe državi pridobili z vojnim spopadom.

Debata o pristnosti Hindenburgove oporoke

Berlin, 17. avgusta. AA. Papen je izročil novinarjem izjavo, v kateri pravi med drugim:

V teh dneh narodne zvestosti, ko Nemčija objokuje svojega zvestega in pokojnega viteza, je sovražni svet opetovano podtikal pokojnemu Hindenburgu in njegovi politični oporoki stvari, ki da jih nacionalni socializem najbrž nikoli ne bo dovolil objaviti. To oporoko sem predvčerajšnjim izročil vodji. Iz oporoke izhaja, da želi Hindenburg, naj bi se notranja enotnost nemškega naroda okrepila. To enotnost je ustvaril vojda 30. januarja 1933. Naj bi ta enotnost omogočila Nemčiji, da izpolni svoje zgodovinsko poslanstvo. To je tudi Hitlerjeva edina želja.

Pariz, 17. avgusta. AA. V nedeljo bo nemški narod izvolil Hitlerja za državnega predsednika po vsej priliki malone soglasno. Javnost zdi zanima vrašanje, kakšna bo zunanjepolitična akcija Hitlerja po izvolitvi. »Le Journal« piše v tej zvezi o Hindenburgovi oporoki, da jo je po vsej priliki napisal državni tajnik pokojnega predsednika Meisner, ki pa se je pri tem ravnal po

volji pokojnega maršala. To dejstvo ne bi zmanjšalo niene pristnosti

Pravi naslednik nemške moči ni Hitler, pravi »Figaro«, pač pa državna bramba. Lahko se zanesemo na to, da državna bramba te svoje dediščine niti svoje moči nikoli ne bo pozabila.

»Echo de Paris« vztraja na tem, da je oporoka potrjena.

»La République« pa priblija, da je vpliv pokojnega maršala še zelo močan, da pa navzile temu ostanejo Hitlerju gospodarske, duhovne in politične stiske in težave sedanje Nemčije.

LJUBLJANSKA BORZA

Devize: Amsterdam 2301.79 — 2313.15. Berlin 1325.69—1336.49. Bruselj 797.46 do 801.40. Curih 1108.35—1113.85. London 170.44—172.04. New York 3330.50—3258.76. Pariz 223.88—225.—, Praga 140.90—141.76. Trst 290.79—93.19 (premlja 28.5%). Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8.02 do 8.12.

Curih, 17. avgusta. Pariz 20.20. London 15.4125. New York 308.—, Bruselj 71.95. Milan 16.28. Madrid 41.85. Amsterdam 207.6750. Berlin 119.80. Dunaj 72.72 — 56.70. Praga 12.72. Varšava 57.90. Atene 2.93. Carigrad 2.48. Bukarešta 3.05. Bostonski 6.80.

